

ὄχι θρησκευτικὴν ἐμπνευσιν. Ἐμφαίνεται ἐξ αὐτῶν ὅτι ὁ Μωάμεθ κατὰ κόρον ἐγεύθη τῶν ζωοποιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑδάτων, καὶ ὅτι ἂν δὲν ἔπιεν αὐτὰ ἐν τῇ κρυσταλλίνῃ αὐτῶν καθαρότητι, τοῦτο ἴσως ἀποδοτέον εἰς τὸ ὅτι εἶχε νὰ ἀντλήσῃ ἐκ θολερῶν βυάκων, οὓς διετάραξαν αὐτοὶ ἐκεῖνοι οὔτινες ὤφειλον νὰ ὦσι φρουροὶ αὐτῶν. Ἡ θρησκεία ἦν ἕως ὥρας διετύπωσεν ἥτο ἀγνοτέρα τῆς παρὰ τινων ψευδο-χριστιανῶν τῆς Ἀραβίας πρεσβευομένης, ὁ δὲ βίος του ἕως τότε ἐκανονίζετο συνωδὰ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΟΥΡΟΥΖΗ.

Τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ τελευταίου Ἑλλήνων διερμηνέως τοῦ Ὀθωμανικοῦ στόλου Νικολάου Μουρούζη ἀποστέλλων ὑμῖν, φρονῶ ὥς ἀξίαν πλείστου λόγου, οὐχὶ μόνον διότι ὁ αἰοίδιμος ἐκεῖνος ἀνὴρ, καρατομηθεὶς τῇ 6 Μαΐου 1821 ὀλίγον κατόπιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ μεγάλου διερμηνέως Κωνσταντίνου Μουρούζη, ὑπῆρξεν ἐν τῶν πρώτων σφαγίων τοῦ Ὀθωμανικοῦ φανατισμοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν τότε ἀρχιερέα τῆς πατρίδος μου Σάμου Κύριλλον, καταφαίνονται τὰ ἀκραίφνῃ αἰσθήματα, ὑφ' ὧν ἐνεπνέοντο, καὶ αἱ ποικίλαι εὐποΐαι, ἃς πρὸς τὸ ἔθνος διεπράξαντο οἱ τοσοῦτον σήμερον προπηλακίζόμενοι φαναριῶται. Τοιαύτην δὲ βεβαίως εὐρίσκοντες καὶ ὑμεῖς, δὲν θέλετε τὴν ἀπαξιώσει δημοσιεύσεως.

Ἐν Σάμῳ, τῇ 20 Μαρτίου 1866.

ΕΠΛΗΡ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ.

» Τὴν Πανιερότητά Της εὐλαβῶς προσκυνῶ, ἀσπαζόμενος τὴν πανίερὸν αὐτῆς δεξιάν.

» Ἦν καὶ διαφυλάττοι ὁ ἅγιος Θεὸς ἐν ὑγιείᾳ ἀκροτάτῃ καὶ εὐημερίᾳ διηνεκεῖ μετὰ μακροβιότητος καὶ ἐπιτεύξεως πάντων τῶν καταθυμίων σωτηριωδῶν ἀγαθῶν. Μετὰ τὴν ἀκριβῆ ἔρευναν τῆς ἐφετῆς μοι ἀγαθῆς ὑγιείας τῆς, εἰδοποιῶ τῇ Πανιερότητί Της ὅτι θεῖα νύσσει καὶ ἀπείρῳ ἐλέει τοῦ κραταιοτάτου καὶ δικαιοτάτου ἡμῶν ἀνακτος (οὗ τὸ ἀήττητον κράτος εἴη διαιωνίζον καὶ θριαμβεῦον εἰς μακραίωνας) φορέσας βασιλικὸν

καθάδιον τῇ ἱζ' τοῦ τρέχοντος Ἰανουαρίου εἰς τὴν Ἱψηλὴν Πόρταν, διωρίσθην διερμηνεὺς τοῦ ἀκαταμαχῆτου βασιλικοῦ στόλου, ὅπερ καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει χαροποιήσῃ καὶ τὴν ὑμετέραν Πανιερότητα, πεπεισμένος διὰ τὴν ἣν ἔχει πρὸς τὸν οἶκόν μας ἀγάπην.

» Περιττὸν στοχάζομαι νὰ γράφω τῇ Πανιερότητί Της τὴν εὐδιάθετον φιλοτιμίαν καὶ βροπὴν, ὅπου ἀνέκαθεν ἡ οἰκογένειά μου εἶχεν εἰς τὸ νὰ ἐκτελῇ πᾶσαν ἀγαθοεργίαν, ἀποβλέπουσαι πρὸς τε κοινὴν τοῦ γένους καὶ ἰδίαν ἐκάστου ὠφέλειαν. Τοῖς ἔχνεσι τοίνυν καὶ ἐγὼ ἐκείνων ἐπόμενος καὶ τὰ αὐτὰ φρονήματα ἔχων, ἐλπίζω μὲ τὸ ἔλεος τοῦ ἁγίου Θεοῦ καὶ δι' εὐχῶν τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, ὅτι ἤδη ὅπου ἀποκατέστην εἰς τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὑποῦργημα θέλω ἐκτελέσει καὶ γὰρ πρῶτον μὲν τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς τὸ κραταῖον δοβλέτι καὶ πρὸς τὸν μεγαλοπρεπέστατον καὶ πολυχρόνιον πασᾶ ἐφένδῃ μας γρέος μου, μὲ τὴν ταχεῖαν καὶ ἀπαράτρεπτον ἐκτέλεσιν τῶν ἐκδιδομένων ὑψηλῶν ἐπιταγῶν· δεύτερον δὲ θέλω ἐπαγρυπνεῖ, μεσιτεῶν ἀείποτε διὰ τὴν καλὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἄνεσιν ὅλων τῶν πτωχῶν μὲ τὴν διατήρησιν τῶν ἐθίμων τους, διενεργῶν ὅσα ἀποτείνουσι πρὸς ἐκρίζωσιν κάθε ἐνδεχομένης καταχρήσεως καὶ ἀνόρθωσιν τῶν βεβαρυμένων κοινοτήτων. Αὕτη εἶνε ἡ μόνη φιλοτιμία μου καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ βάσει κινούμενος, θέλω ἀγωνίζομαι πάντοτε πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν τε κοινῶν καὶ κατὰ μέρος ὑποθέσεων ὅλων τῶν πτωχῶν, ὅντινα ζῆλόν μου ἰδοῦσα καὶ ἡ Πανιερότης Της, ἃς μὴ διαλαίπῃ γράφουσά μοι ἐλευθέρως περὶ ἐκάστης ἐμπιπτούσης ὑποθέσεώς Της, πεπεισμένη ὅτι καὶ διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἰδιαίτεραν εὐλαβητικὴν μου διάθεσιν, θέλω φιλοτιμοῦμαι, ὅσον μοι ἔνεστιν εἰς τὸ νὰ διενεργῶνται μὲ τὴν ἀπαιτούμενην προθυμίαν, προσεπισημειουσά μοι ἅμα καὶ τὰ περὶ τῆς ἐφετῆς μοι ἀγαθῆς ὑγιείας Της, ἥς τὰ πανίερα ἔτη εἶεν θεόθεν πλείστα καὶ εὐφρόσυνα, αἱ δὲ θεοπειθεῖς εὐχαὶ μετ' ἐμοῦ διὰ βίου παντὸς ἀρξώγαί.

» Τῆς Πανιερότητός Της κατὰ πνεῦμα υἱὸς πρόθυμος.

αφ' ἑ. Ἰανουαρίου ἑ'.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΥΡΟΥΖΗΣ. »